

PŘIPOMÍNKY APSPC K PŘIPRAVOVANÉ NOVELE VYHLÁŠKY Č. 72/2005 SB.
(MŠMT, BŘEZEN/2026)

Za APSPC vítáme iniciativu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) na zavedení jednotného státního normativu, který by mohl přispět k rovnému odměňování pracovníků školských poradenských zařízení (ŠPZ) napříč republikou.

Předložený návrh v aktuální podobě však z pohledu APSPC přináší vysoké riziko destabilizace systému, zhoršení podmínek a ve výsledku i snížení rozsahu a kvality poskytovaných poradenských služeb. Navrhovanou úpravu vyhlášky považujeme za vnitřně nekonzistentní a neodpovídající reálnému fungování školských poradenských zařízení (ŠPZ) i potřebám klientů.

Na základě schůzky se zástupci MŠMT uskutečněné dne 25. 3. 2026 on-line formou uvádíme následující:

Návrh novely poradenské vyhlášky směřující k novému modelu financování je žádoucí přepracovat tak, aby:

- vycházel z validních a porovnatelných dat jako nutného předpokladu pro odborné řízení systému,
- odpovídal reálným možnostem a podmínkám fungování obou typů ŠPZ,
- neumožňoval jiný výklad (a nevedl tak např. k účelovému vykazování aktivit),
- současně akcentoval postupný a realistický náběh opatření vedoucích ke sjednocení normativu pro pracovníky ŠPZ napříč republikou.

HLAVNÍ PŘIPOMÍNKY

Nekompletnost a nesourodost materiálu

Předkládaný návrh není úplný, působí nesourodě a snižuje celkové porozumění. Není zřejmé, zda MŠMT v předkládaném dokumentu reflektovalo předchozí návrhy APSPC týkající se aktualizace standardních činností SPC. Rovněž text novely a důvodová zpráva si v některých bodech protirečí.

Doporučujeme doplnit návrh vyhlášky do kompletní podoby, aby byl lépe srozumitelný a neumožňoval dohady či jiné výklady (např. standardní činnosti pedagogicko-psychologických poraden a SPC).

Nedostatečně a nesrozumitelně vysvětlený systém financování

V návrhu členění individuálních činností s žáky není zcela logické a srozumitelné. Navržené rozdělení činností do tří stupňů náročnosti neodpovídá reálné praxi. Hrozí rozdílný výklad

jednotlivými ŠPZ a pracovníky a následná nejednotnost ve vykazování výkonů. Za zásadní považujeme, že navržený systém nezohledňuje reálně náročnost činností v jednotlivých stupních.

Doporučení: Jednotlivé služby definovat na základě jejich frekvence a intenzity, nikoliv pouze podle typu činnosti:

1. stupeň – jednorázové služby, které vycházejí z dokumentace klienta a platných závěrů komplexní diagnostiky (např. posuzující doporučení pro zařazení – zápisu/přestupu dítěte do § MŠ, ZŠ, k přijímacímu řízení na SŠ, zprávu pro orgány činné v řízení – OSPOD, Policie ČR).
2. stupeň – dílčí služby spočívající ve vyhodnocení podpůrných opatření, metodická podpora pedagogům na školách, intervenční činnosti vyplývající z komplexní diagnostiky, dílčí diagnostika (spec. pedagogická, psychologická, logopedická a sociální).
3. stupeň – komplexní služby – komplexní diagnostika pro posouzení SVP se zaměřením na nastavení podpůrných opatření pro vzdělávání, opakované služby vyplývající z náročnosti poskytované podpory.

Doporučujeme přitom jasné vymezení činností pro účely vykazování jak v textu vyhlášky, tak také dále i v metodickém materiálu pro ŠPZ, bez kterého by zůstávalo riziko vykazování zkreslených a tudíž reálně nesrovnatelných dat, jako je tomu i při současném systému výkaznictví ŠPZ.

Vymezení činností pracovníků ŠPZ (tzv. standardní činnosti)

V rámci činností zřehlednit rozdílné kompetence pracovníků ŠPZ a tzv. školních specialistů. Aktuálně se činnosti poradenských pracovníků, školních speciálních pedagogů a školních psychologů překrývají, v některých případech i duplikují. MŠMT by mělo jednoznačně kompetence stanovit a vytvořit návaznou funkční hierarchii tak, aby každý pracovník znal své kompetence. Vymezení činností je důležité také z hlediska tvorby normativu, kdy by u jednotlivých činností dle intenzity a frekvence jejich užití u konkrétních žáků měl být uveden stupeň náročnosti.

Doporučení: Připravit jednotný přehled standardních činností celého poradenského systému dle kompetenčního rámce jednotlivých stupňů poradenských služeb.

Základ normativu pro SPC

Návrh vychází z počtu žáků vzdělávaných ve školách dle § 16 odst. 9, přičemž tito žáci tvoří přibližně pouze 20–30 % klientů SPC. Většina klientů je vzdělávána v běžných školách, kde pracovníci SPC poskytují metodickou podporu pedagogům. I přes snahu o vysvětlení ze strany zástupců MŠMT není zřejmý důvod odlišného výpočtu normativu pro PPP a SPC, když

metodickou podporu provádí oba typy poradenských zařízení jak v běžných školách, tak i ve školách zřízených podle § 16 odst.9 ŠZ (přestože PPP tuto činnost nemají explicitně ve vyhlášce č. 27/2016 Sb. vyjmenovanou – na rozdíl od SPC - §6 odst. 4). Primární zaměření podpory přitom směřuje do běžných škol a školských zařízení.

Doporučení: Nepoužívat výhradně výkonový model financování, ale kombinovat:

- obecný normativ (pevná složka vycházející např. z počtu žáků v území či prevalence znevýhodnění); dle vysvětlení by ho mohl nahradit normativ na metodickou podporu, kterou ŠPZ poskytují školám,
- výkonovou složku reflektující reálnou časovou a odbornou náročnost poskytovaných služeb.

Terminologická nepřesnost

Skupinové činnosti jsou definovány jako služby poskytované „v“ ŠPZ, ačkoliv jsou běžně realizovány také v terénu a přímo ve školách. Navržené vymezení neodpovídá praxi.

Doporučení: Upravit znění § 6c: Skupinově poskytované poradenské služby ve škole a školském poradenském zařízení.

Zakotvení standardů činností

Konkrétní náplň služeb musí vycházet z jednoznačně definovaných standardů činností ŠPZ, resp. PPP a SPC. Považujeme za nezbytné, aby novela obsahovala jasná vymezení kompetencí, povinností a působnosti jednotlivých složek poradenského systému.

Doporučení: Jasná vymezení kompetencí, povinností a působnosti jednotlivých složek poradenského systému.

Maximální kapacita ŠPZ

Návrh financování neřeší maximální kapacitu školských poradenských zařízení jako je tomu u škol a jiných školských zařízení, což je nezbytné pro zajištění předvídatelnosti služeb a adekvátních personálních kapacit. V sociálních a zdravotních službách

Upozorňujeme na vyplývající problémy a rizika v poskytování poradenských služeb, které dokládá i tematická zpráva ČŠI z března 2026 (Školská poradenská zařízení: kapacity, činnosti a jejich dostupnost). Ve zprávě je mimo jiné uvedeno: „Počet dětí a žáků, kteří vyhledávají pomoc pedagogicko-psychologických poraden a speciálně pedagogických center, dlouhodobě roste. Školská poradenská zařízení (ŠPZ) se tak stávají klíčovým článkem podpory ve vzdělávání, zároveň ale narážejí na své kapacitní limity. Nárůst počtu klientů není v posledních letech doprovázený odpovídajícím posilováním personálních kapacit. V důsledku toho se prodlužují čekací lhůty a část zařízení má problém poskytovat služby v zákonem stanovených

termínech. Zjištění České školní inspekce zároveň ukazují zásadní posun v charakteru práce ŠPZ. Místo přímé práce s klienty a školami převažuje diagnostika a administrativa.“

V důvodové zprávě na str. 7 je uvedeno, že „počet pedagogických pracovníků je nastaven tak, aby pedagogický pracovník ročně poskytl individuální poradenské služby 200 žákům nebo uskutečnil 200 skupinových setkání žáků.“ S ohledem na počet pracovních dnů v kalendářním roce by to znamenalo, že každému klientovi poskytneme péči jednou v roce bez ohledu na jeho potřeby a také organizační výkyvy (např. OČR, nemocenská, DVPP) v ŠPZ.

Navíc se nepočítá s tím, že klienty v SPC je nutno počítat na počet speciálních pedagogů, neboť psychologové v SPC vyšetřují stejné klienty. Vykonnávají tedy tzv. nástavbovou činnost pro všechny klienty SPC. Podle výše uvedeného by znamenalo, že v SPC, kde pracují 3 speciální pedagogové a 1 psycholog, by připadalo na každého speciálního pedagoga ne 200, ale 266 klientů.

Doporučení: Stanovení maximálních kapacit ŠPZ, tj. určení limitu počtu klientů na jednoho speciálního pedagoga a psychologa pro zajištění předvídatelnosti a kvality služeb. **V případě SPC navíc se zohledněním vazby všech klientů na primární péči speciálního pedagoga.** Stanovení kapacitních limitů považujeme za jediný možný způsob, jak zajistit reálné personální podmínky v ŠPZ pro dodržování zákonných lhůt pro vyšetření.

Sociální pracovník

Návrh vyhlášky rovněž nezohledňuje financování odborných činností sociálního pracovníka ŠPZ, viz § 3 novelizovaného předpisu, popř. další nepedagogické pozice jako např. administrativní pracovník.

Doporučení: Viz předchozí body.

Závěrem:

Předložený návrh novely vnímáme jako nedostatečně promyšlený krok, který pro zřizovatele, ŠPZ i klienty představuje více rizik než přínosů a hrozí další destabilizací již tak přetíženého poradenského systému. **Pro zajištění funkčního a dostupného systému školského poradenství je dle APSPC nezbytné návrh ve spolupráci s odbornými asociacemi přepracovat tak, aby:**

- Vycházel z reálných dat a podmínek fungování ŠPZ.
- Respektoval komplexní charakter služeb (diagnostiku, intervenci, metodiku) a zohlednil jejich kvalitativní i kvantitativní aspekty.
- Stabilizoval kapacity a personální podmínky ŠPZ napříč ČR a stanovil jasné limity počtu klientů dle typu ŠPZ.

ASOCIACE PRACOVNÍKŮ SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÝCH CENTER
Pod Horkou 463/16, Brno, PSČ 635 00

- Neumožňoval nejednotný výklad a zajistil předvídatelnost systému pro zřizovatele i uživatele.
- Akcentoval realistický náběh opatření vedoucích ke spravedlivému sjednocení normativu pro ŠPZ.

Máme za to, že pouze legislativa postavená na těchto základech může do budoucna zajistit opravdu funkční, odborně kvalitní a udržitelný systém školských poradenských služeb.

Mgr. Zuzana Žampachová, předsedkyně APSPC

Březen 2026